

Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhetsområde

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden är förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kulturskola, elevhälsa och central skoladministration.

Ansvarig ordförande: Erik Nygårds

Ansvarig förvaltningschef: Cecilia Axelsson

Viktiga beslut och händelser under året

Början av 2022 har präglats av Covid-19 genom stor smittspridning och stora bemanningsproblem inom förskola och skola. Förvaltningen har gjort sitt yttersta för att ge barn och elever en verksamhet att gå till varje dag, men brist på vikarier har gjort att det varit en större belastning på kvarvarande personal som följd.

Lokalfrågor fortsätter att vara i fokus och lokalprogram tas fram för Granelundsskolan och Junkaremålsskolan F-6 samt särskola. Arbetet med utformning och nybyggnation av grundskolor är en stor och viktig fråga för förvaltningen. Rekrytering av ny verksamhetschef för grundskolan pågår, då nuvarande verksamhetschef kommer att gå över till en projektanställning på deltid med ansvar för skolbyggnationer.

Utvecklingslärare för kommande treårsperiod är nyligen utsedda, med tydligt fokus på prioriterade områden, kvalitetsarbete och att vara rektors stöd i skolornas utvecklingsarbete.

Kvalitetsarbetet fortsätter att vara i fokus och inför kommande läsår (22/23) finns bl.a. en förändrad struktur för det systematiska kvalitetsarbete, vilket ska vara gemensamt i de olika verksamhetsgrenarna och på enheterna. Förvaltningen ingår även i ett utvecklingsarbete tillsammans med SKR som heter Fullföljd utbildning. I projektet ingår 5 kommuner och syftet är att få fler elever som fullföljer sin utbildning genom nulägesanalyser och utvecklingsplaner.

Förvaltningen arbetar också med utformningen av framtidens gymnasieskola. Det har tidigare gjorts utredningar kring tänkbart samarbete med kommuner i västra Östergötland och på Höglandet. Arbetet pågår med att knyta tänkbara samarbetskommuner till Tranås kommun, men först måste riksdagen den 16 juni fatta beslut kring det förslag som finns kring samarbeten mellan gymnasieskolor och kommuner.

Sedan årsskiftet pågår också arbete med en eventuell förflyttning av Kulturskolan från Barn- och utbildningsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden i syfte att renodla Barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet till skollags- och läroplansstyrd verksamhet. Planen är att verksamheten övergår till Kultur- och fritidsnämnden den förste september.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling men också att till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för att skapa utveckling och välutbildad arbetskraft. Tranås kommun behöver arbeta med att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och därmed höja utbildningsnivån. Detta förutsätter god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och senare eftergymnasiala studier.

Ett led i den höjda kvaliteten är att kunna erbjuda grundskolor med likvärdig utbildning i ändamålsenliga och permanenta lokaler. Likvärdigheten innebär också en likvärdig utbildning både mellan skolor men även mellan klasser på samma enhet. Det handlar också om att kunna bibehålla en hög kvalitet inom förskolan.

Det tidigare nämnda förbättringsarbetet inom systematiskt kvalitetsarbete fortsätter och utvecklingsområden har identifierats utifrån kvalitetsrapporter och arbete på Strategidagar. En förvaltningsövergripande struktur har arbetats fram med fokus på tre uppföljningsområden, med utgångspunkt från styrdokument som skollagen och läroplaner. SKR-projektet Fullföljd utbildning bidrar också till att synliggöra utvecklingsbehov i syfte att höja verksamhetens kvalitet.

Arbetet fortsätter med att bibehålla och stärka Holavedsgymnasiet som en attraktiv gymnasieskola inte bara för kommunens egna elever utan även för elever från våra grannkommuner.

Regeringen har givit skolmyndigheterna i uppdrag att ta fram ett nationellt kvalitetssystem för hela skolväsendet med förslag till nationella målsättningar, delmål och indikatorer för att utveckla framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling. Flera nya kontor ska inrättas i landet för att åstadkomma större spridning och regional närvaro när det gäller skolmyndigheter. Detta kommer på längre sikt stödja verksamhetens kvalitetsutveckling.

Nämnd/bolagsmål och nämnd/bolagsindikationer

- Ekonomisk kontroll och kostnadseffektiv verksamhet
- Höjd utbildningsnivå genom ökat antal elever med behörighet till yrkesprogram på gymnasiet
- Ökat antal elever med behörighet till studieförberedande program på gymnasiet.
- Ökat antal elever med gymnasieexamen inom fyra år, samt ökat antal invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Barn- och utbildningsförvaltningen ska leverera en förskola av hög kvalitet där barn får de förkunskaper och språkkunskaper som krävs för att kunna tillgodogöra sig undervisning i de tidigare åldrarna. Studier visar att fullföljd gymnasieutbildning ger större och bättre möjligheter till egen försörjning genom arbete och vidare studier. Förvaltningens uppdrag är att få fler elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasieskola. Detta ger i sin tur fler elever som lämnar gymnasieskolan med examen och med möjlighet till arbete och/eller vidare studier.

Driftsresultat

Barn- och utbildningsnämnden prognosticerar ett överskott på 2,5 mkr för 2022. Nettokostnaden för året beräknas till 498,4 mkr och budgetram för året uppgår till 500,9 mkr.

Årets första månader påverkades i hög grad av pandemin. Sjukfrånvaron bland både personal och elever var stor. Detta medförde lägre lönekostnader och även lägre måltidskostnader för framför allt gymnasiet. Under februari fattade regeringen beslut om att ge arbetsgivare ersättning för sjuklönekostnader, för perioden december till mars. Totalt har 2,7 mkr erhållits.

Grundskolan tog efter påsklovet emot de första eleverna från Ukraina. Detta har krävt en viss ökad bemanning och har medfört en del extra kostnader i övrigt, totalt ca 250 tkr för vårterminen.

Elevhälsan har under maj månad beviljats ett statsbidrag som ska användas till förstärkning av bl.a. en kuratorstjänst. Den ökade intäkten har påverkat prognosen i maj med + 0,5 mkr.

Av barn- och utbildningsnämndens verksamheter är det endast förskolan som prognosticerar ett mindre underskott. Övriga verksamheter beräknas uppnå en budget i balans för året.

Investeringar

Investeringsbudget uppgår för 2022 till 8,9 mkr. Hela investeringsutrymmet kommer att utnyttjas.

Till största delen består investeringarna av IT-utrustning. Under året kommer bl.a. elevdatorer både på högstadiet och gymnasiet att bytas ut.

Personal

Barn- och utbildningsförvaltningen i Tranås ser liksom många andra kommuner att behovet av behöriga och legitimerade lärare är fortsatt stort och bedöms öka framöver. Det beror framför allt på att antalet barn och unga ökar i snabbare takt än antalet nyexaminerade lärare och en förhållandevis hög andel medarbetare över 60 år, vilket innebär att antalet pensionsavgångar inom de närmaste fem åren är relativt stort.

Förvaltningen har arbetat med en kompetensförsörjningsplan tillsammans med lärarfacken (HÖK-21). Det har även gjorts en genomgång och renodling av yrkestitlar i förvaltningen, vilken har samverkats under första kvartalet. Möjligheter till kompetensutveckling tillsammans med Linköpings universitet och Högskolan för kommunikation och lärande i Jönköping är ett utvecklingsområde vilket kan ske t.ex. genom arbetsintegrerad utbildning och utlokaliserad utbildning i vårt närområde. Ett samarbetsavtal finns också med Linköpings universitet, vilket innebär att Tranås kommun har flera övningsskolor där studenter genomför verksamhetsförlagd utbildning. Praktik på Tranås-skolor ger ökade rekryteringsmöjligheter efter avslutad utbildning.

Medarbetarenkäten visar på både positiva och negativa delar av arbetsuppgifter och arbetsmiljö. Ökad arbetsbelastning, brist på personal och tid, stress och otillräckliga förutsättningar att utföra uppdraget är en upplevelse som delas av en stor del av medarbetarna.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Arbetet med att förbättra och stärka det systematiska kvalitetsarbetet pågår och implementeras nu i verksamheterna för att bli en del av årshjulet med start läsåret 22/23. Målet är stärka analys- och uppföljningsarbetet och skapa ett tydligare förvaltningsövergripande kvalitetsarbete. De nyligen utsedda utvecklingslärartjänsterna knyts till skolornas identifierade utvecklingsområden.

Framtida utmaningar

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling, möjlighet till egen försörjning men också till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för fortsatt utveckling. För att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och bidra till höjd utbildningsnivå krävs god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och eftergymnasiala studier.

Skolverkets lärarprognos 2021 som utgår från 2020-års lärarsituation och sträcker sig fram till år 2035 visar att det kommer att vara fortsatt brist på behöriga lärare och förskollärare fram till 2035 och ca 12 000 nyutexaminerade lärare och förskollärare väntas saknas år 2035. Till skillnad mot tidigare prognoser väntas det totala behovet av lärare att minska något och beror på en lägre skattning av antalet barn och unga upp till 18 år framöver. Även om behovet väntas minska något så behöver ett stort antal lärare rekryteras för att ersätta lärare som går i pension, främst förskollärare, lärare grundskolan åk 7-9 och gymnasielärare. Behovet av lärare är så stort att det inte enbart räcker med att utbilda fler. För att klara behovet behövs många åtgärder som t.ex. vidareutbildning av obehöriga lärare och att fånga upp personer med annan grundutbildning, andra yrkesgrupper som kompletterar lärarna.